

نامه سپاس و تقدیر خدمت جوان رشید و پر کار وحیدالله " غالب "

غالب عزیز !

مادامی که زمان یاری دهد تا به سیمای شغنان سر زخم، نوشته های خوبی را از جوانان عزیز شغنان بدون آنکه در کجا قرار دارند و دارای چه دشواری هستند، به سلیقه ها و ذائقه های نغز ادبی آنها بر میخورم و همواره شاد و مسرور می شوم که جوانان ما در راستای غنامند سازی فرهنگ و ادبیات مردم خویش، به ویژه شغنان افغانستان نقش خیلی ها برارنده ای را به بازی نشسته اند.

نوشته های همگان را به شمول نوشته های خوب شما چه به زبان شغنانی باشد و یا هم به زبان فادرسی - دری ، به گونه دقیق به خوانش میگیرم و از آنها خیلی می آموزم. در این اواخر نوشته شما را زید عنوان " شاه خاموش "، که سیمای شغنان را مزین ساخته بود، توجه مرا جلب کرد و خواستم با ابراز سپاس و شاد باش به شما نکات چندی را که شاید باعث غنامندی و آرایش نگارش هر چه بیشتر نوشته شما شود، و دوستان را نیز یاری رسان باشد، به نگارش گیرم.

اول اینکه ، اگر به تواریخ ناهمگون پیرامون بدخشان نظر انداخته شود ، به ویژه ادبیات عقیدتی اسماعیلیسم، کمتر به نظر میرسد که شخصیت های روحانی مانند: **شاه خاموش، شاه کاشان، شاه صفر، شاه قلندر، شاه سبز پوش**، و غیره در دعوت باور های دینی نقشی را ایفا کرده اند که آنها در مراحل آغازین به نفع باور های اسماعیلی نبوده بلکه دارای اهداف دیگری بوده اند که بعد از فروپاشی قلعه های : **الموت، لمسر، کهسان، دژ، رودپار**، و شکست جنبش حسن صباح جهت بر پایی برخی از مقاصد تبلیغ به سود اهل اثنا عشر دوازده امامی، وارد بدخشان میشوند و سعی میورزند تا کار هایی را به پیش ببرند، و زمانی که دیگر نمیتوانند کامگار شوند، خود من حیث باورمندان اسماعیلی باقی مانده و در راستای تبلیغ **بخاطر** مردمانی خود برای سالیان متمادی اسماعیلی بوده اند، وارد صحنه میشوند.

دوم اینکه، واژه " **داعی دوم** "، را که برای شان نوشته اید، موصوف هرگز من حیث داعی که از سوی امام تعیین شده باشد، ایفای وظیفه نکرده اند و سوال به میان میآید که داعی اول کی بوده؟ واضح است که داعیان ای که از طرف امام تعیین شده اند، میتوان از **ناصر خسرو، حسن صباح، عزیز الدین نسفی، حمید الدین کرمانی، المؤید فی الدین شیرازی، المروری، سید سهراب ولی، سید منیر بدخشانی، داعی کرم علی شاه**، و غیره را نام برد.

دیگر مقدمه ای را که در مورد شان به نگارش گرفته اید، من و برخی از دوستان با آن آشنایی داریم و در حقیقت مقدمه ای است اساطیر گونه و با واقعیت های تاریخی در مطابقت قرار ندارد،

زیرا این مقدمه را شما می‌توانید در " تاریخ غریب"، در زیست نامه " سید زمان الدین عدیم"، در زیست نامه " سید سهراب ولی"، و " سید منیر بدخشانی" " میر هونزا" و " شاهان کرکری"، که " شاه عبدالمعانی"، نیز از آن سلسله است، به مشاهده نشینید که به گونه متحد المال در زمانه های گذشته جهت خوش خدمتی به عرب ها و دنیای عرب به نگارش گرفته شده است و حتی شما شاید مشاهده کرده باشید که این مقدمه دست نویس بوده حتی نویسند آن نیز گمنام می باشد. و هم شاهانی را که من از آنها یاد آور شده ام، همه از تبار خراسان بوده و با دنیای عرب هیچگونه ارتباطی نداشته اند.

مسئله دیگری که قابل یاد آوری است، این است که میر ها و شاهان شغنان از هم تفاوت دارند، زیرا میر ها اکثرن ترک تبار هستند و شاهان شغنان از جمله " روحانیون، و نه سادات، زیرا اگر سادات شان بگوئیم در ذات خود اعتراف به عرب بودن شان خواهیم کرد، که دقیق نیست، و در سرزمین خراسان و ایران امروز نیز الی آمدن حکومت صفوی ها، سادات وجود نداشتند، و مادامی که برخی از روحانیون عراق وارد سرزمین ایران شدند، واژه سادات که گویا از اولاده پیامبر هستند، به خود نسبت میدادند. و موضوع اینکه شاه خاموش از طریق هندوستان و از راه شیوه داخل شغنان شده باشد نیز ساخته شده و در تاریخ اسماعیلیان بدخشان علاقه جات شمال پاکستان، تاریخ غریب، تاریخ بدخشان، تاریخ قطن، تاریخ قزلباش و هزاره در تاریخ افغانستان، تشیع در ایران، ورود اسماعیلیه به افغانستان و آسیای میانه، و غیره نگارش ها، این موضوع را دیده نمی‌توانید.

موضوع دیگری که باید متوجه آن باشیم، این است که نباید، شاه خاموش، شاه ملنگ، شاه کاشان، که از تخلص اش کاشان واضح است، شاه قلندر، شاه سبز پوش، را با شاهان و میر های شغنان نباید به مغالطه گرفت، زیرا شاهان شغنان و درواز دارای حاکمیت های شاه نشینی بوده اند، مثلن شاه ونجی، شاه میر خان، شاه ترکه بهادر، شاه بخت بیک، شاه مخمور بیک، و غیره. جهت معلومات بیشتر اگر میل داشته باشید به نگارش های زیر در سیمای شغنان رجوع کنید:

- پس منظر تاریخی پامیر تعدد زبان ها و گویش های آن
- دیدانداز تاریخی میر ها و شاهان شغنان
- داعی سید منیر بدخشانی، سید سهراب ولی و سید گیلانی
- با زندگی دشوار و لی پر بار عدیم شغنانی آشنا شوید
- پسمنظر تاریخی اسماعیلیان شغنان بدخشان افغانستان
- پسمنظر تاریخی اسماعیلیان آسیای میانه
- دیدانداز تاریخی اسماعیلیان علاقه جات شمالی پاکستان
- تاریخ و ادبیات عرفانی پامیر غربی
- مراسم تشریفات عروسی در سرزمین پامیر
- دیدانداز تاریخی اسماعیلیان ترکستان شرقی و غیره

این نگارش ها را من تهیه نموده ام و می‌توانید از آنها استفاده برید در صورت بروز پرسشی، در خدمت شما قرار خواهم داشت.

ن.ش. پیکار